

13- Bütün o kıymettar cihazat-ı insaniyeyi, hayvanlıktan çok aşağı bir derekeye düşürüp hikmet-i İlahiyeye iftira ve zulmettin.

Üçüncü hasaret: Bütün o kıymettar cihazat-ı insaniyeyi, hayvanlıktan çok aşağı bir derekeye düşürüp hikmet-i İlahiyeye iftira ve zulmettin.

Bu cihazları, sadece **şehvet, mide ve menfaat** hesabına çalıştırmak; insanı hayvandan aşağı bir seviyeye indirir. Çünkü hayvan: **Sorumlu değildir, haram-helâl bilmez, isyan etmez, fitratına aykırı davranmaz.**

İnsan ise **bilerek, isteyerek** ve **tercih ederek** bu yola girer.

Kalp sarayını nefsin ahırına çevirmek

Bir padişah, sarayını ve içindeki en kıymetli eşyaları bir misafirine emanet etse... O misafir ise sarayın ihtişamlı salonlarını ahıra çevirse; bu davranışla hem sarayın kıymetini ayaklar altına almış hem de kendine büyük bir zulüm etmiş olmaz mı? Çünkü böyle bir hareket, sarayı veren Padişaha karşı fiilî bir hakarettir.

İnsan da kendisine emanet edilen **kalp sarayını**, nefsin süflî arzularına tahsis ederse; Orayı mahbub-u Bakiye tahsis edeceğine fani mahbuplarla doldurursa hem kalp sarayının kıymetini düşürmüş hem de **hikmet-i İlâhiyeye iftira etmiş** olur.

Zira bu hâl, lisan-ı hâl ile şunu söylemektir: “Bu kadar sonsuz bir muhabbet için verilen bu cihazın yüksek bir maksadı yoktur.” İşte kalp sarayını nefsin ahırına çevirmek, tam olarak budur.

Altın tartıyı çöp tartmakta kullanmak

Hassas bir **altın terazisi**, kıymeti olmayan tenekeleri ve çöpleri tartmak için kullanılsa; kısa zamanda bozulur, ayarı kaçır ve bütün değerini kaybeder. Hâlbuki o terazi, en ince ve en kıymetli ölçüler için yapılmıştır.

Akıl da böyledir. Akıl, hakikati tartmak, marifeti ölçmek ve ebedî kazancı ayırt etmek için verilmiş **ilâhî bir terazidir.** Onu günahı meşrulaştırmakta, heveslere mazeret üretmekte ve nefse hizmette kullanmak; akılla yapılan en büyük israftır.

İşte akli, marifet yerine hevesin hizmetine vermek; altın teraziyi çöpte çürütmek gibidir ki hikmet-i ilahiyeye bir iftira ve zulümdür.

Kristal dürbünle çamur izlemek

Çok hassas, kristal camlardan yapılmış bir **dürbün** düşünün. En uzak yıldızları seyretmek, en ince detayları görmek için imal edilmiş. Siz bu dürbünü alıp: Çamurlu yollara bakmakta, pislikleri gözetlemekte, karanlık ve aşağı manzaraları seyretmekte kullanıyorsunuz.

Göz de böyledir. Göz, kâinatı ibretle okumak, güzelliği görmek ve marifete açılan bir pencere olmak için verilmiştir. Onu harama bakmakta, şehveti körüklemekte ve günahı seyretmekte kullanmak; gözü kendi vazifesinden düşürür. Bu hâl: Gözü kirletir, kalbi karartır, basireti kapatır.

İşte gözü, yaratılış gayesinden koparıp nefsin hizmetine vermek; gökyüzü için yapılmış bir dürbünü çamura çevirmek gibidir.

Saray Kapısına Kulak Yerine Lağım Açmak

Bir padişah, sarayının en mühim yerine **özel bir dinleme odası** yaptırmış olsun. Bu oda; fermanları, emirleri ve en kıymetli haberleri almak için hazırlanmış. Siz ise o odayı: Dedikodu fısıltılarıyla dolduruyor, pis sözlerin dolaştığı bir geçit hâline getiriyor, sarayın emirlerinin değil, lağım kokularının aktığı bir yere çeviriyorsunuz.

Bu ne demektir? Bu, padişahın emrini dinlemek için yapılmış bir mekânı, **pisliklerin aktığı bir kanal** hâline getirmektir.

Kulak da böyledir. Kulak, hakkı işitmek, ilâhî hitaba muhatap olmak ve kalbe yol açmak için verilmiştir. Onu gıybet, iftira, yalan ve boş sözle doldurmak; kulak nimetini **hikmetten koparıp zillete düşürmektir.**

Bu hâl, lisan-ı hâl ile şunu söyler: “Bu kulak yüksek hakikatleri işitmeye layık değildir.” İşte kulağı bu hâle sokmak, hikmet-i ilâhiyeye filî bir iftiradır.

Altın Mührü Çöplükte Damga Yapmak

Bir padişahın elinde, sadece fermanları tasdik etmek için kullandığı **altın bir mühür** bulunsun. Bu mühürle atılan her iz, söylenen her söz kıymet kazanır. Siz bu mührü alıp: Çöpleri damgalıyor, değersiz kâğıtları mühürlüyor, pis işlerin altına imza atıyorsunuz.

Ne olur? Mühür hâlâ altındır ama artık **itibarını kaybetmiştir.**

Dil de böyledir. Dil; hakkı söylemek, şükrü ilan etmek, hakikati tebliğ etmek için verilmiş **kıymetli bir mührüdür.** Onu sadece nefsin lezzetinde kullanmak ve yalanla, gıybetle, iftirayla boş sözle çalıştırmak; dilin şerefini ayaklar altına almaktır.

İşte dili, hakikat yerine pis işlere damga vurdurmak; altın mührü çöplükte

kullanmak gibidir.

Faniyi bakiye tercih etmek

Bir padişah bir kimseye hususî bir teveccüh gösterse, onu huzuruna kabul edip yüksek makamlara namzet kılsa; o kimse de bu teveccühe lâayık olmaya çalışacağı yerde bütün gayretini köyüne muhtar olmak için sarf etse, ne büyük bir divânelik eder. Çünkü kendisine açılan büyük bir saltanatı bırakıp, küçücük bir mevkiye razı olmuştur.

Cenâb-ı Hakk'ın rahmeti de insana böyle bir teveccüh göstermiş; onu ebedî bir hayata, bitmeyen bir saadete ve sonsuz bir saltanata namzet kılmıştır. Bu dâvayı ciddiye almayan, gafletle yaşayan kimse ise ne ile meşgul olursa olsun, hakikatte sultanlığa çağrıldığı hâlde muhtarlığa talip olmuş demektir. Dünya mevkileri ne kadar büyük görünürse görünsün, ebediyetle kıyaslandığında bir köy idaresinden öte değildir.